

19/2019. (V. 13.) MNB rendelet

a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 171. § (1) bekezdés *e*), *f*) és *i*) pontjában, valamint a 171. § (2) bekezdés *b*) és *c*) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 4. § (2) és (6) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. A rendelet alkalmazási köre

1. § E rendeletet kell alkalmazni

a) a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által kibocsátott, forgalomban lévő, továbbá a forgalomból bevont, de törvényes fizetőeszközre még átváltható forintbankjegyek (a továbbiakban: forintbankjegy), valamint

b) a 3. § (1) bekezdése, a 3. § (2) bekezdés *b*) pontja, a 3. § (2) bekezdés *d*) pont *db*) alpontja, a 3. § (4) bekezdése, a 7. §, valamint a 15-17. § tekintetében - az euró pénzhamisítás elleni védelméhez szükséges intézkedések megállapításáról szóló, 2001. június 28-i 1338/2001/EK tanácsi rendeletben (a továbbiakban: Tanácsi rendelet) nem szabályozott kérdésekben - a pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézmény által kibocsátott, forgalomban lévő, továbbá a forgalomból bevont, de törvényes fizetőeszközre még átváltható külföldi bankjegyek (a továbbiakban: külföldi bankjegy)

[a továbbiakban az *a*) és *b*) pont alatti bankjegyek együtt: bankjegy] feldolgozására, forgalmazására, valamint hamisítás elleni védelmére.

2. Értelmező rendelkezések

2. § E rendelet alkalmazásában

1. *automata bankjegykiadó gép*: olyan - bankjegyzvizsgáló gépnek nem minősülő - önkiszolgáló berendezés, amely az ügyfél számára lehetővé teszi, hogy bankkártya vagy más eszköz használatával fizetési számla terhére bankjegyet vegyen fel [például bankjegykiadó automata (a továbbiakban: ATM), készpénzfelvételi funkcióval rendelkező önkiszolgáló pénztárgép];

2. *átlagos napi forint készpénzforgalom*: a hitelintézeti és a postai fiókban, ATM-en, ügyfél által kezelt gépen keresztül egy naptári évben lebonyolított, a 21. pont *a*) alpont *aa*) és *ad*) pontja szerinti forint készpénzforgalmazási műveletek összértékének azon munkanapokra vetített hányada, amelyeken a hitelintézeti és a postai fiók adott pénztára, ATM-je, ügyfél által kezelt gépe forint készpénzforgalmazást bonyolított;

3. *átváltási határnap*: azon - az MNB 2004. május 1-je előtt közzétett hirdetményében (a továbbiakban: MNB hirdetmény) vagy a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MNB tv.) 23. § (3) bekezdésében foglalt határidők figyelembevételével, illetve a pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézmény jogi aktusában vagy hivatalos közleményében meghatározott - időpont, ameddig a forgalomból bevont bankjegy és érme törvényes fizetőeszközre átváltható;

4. *bankjegy-visszaforgatás*: a bankjegyek forgalmazása keretében teljesített

a) bankjegykifizetés,

b) bankjegykiadás,

c) bankjegyatadás;

5. *bankjegyzvizsgáló gép*:

a) alkalmazott által működtetett gép, amely lehet

aa) bankjegyfeldolgozó és -válogató gép,

ab) bankjegy-valódiságvizsgáló gép,

ac) pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegyfeldolgozó és -válogató gép,

ad) pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegy-valódiságvizsgáló gép,

- b) ügyfél által kezelt gép, amely lehet
- ba) bankjegybefizetésre alkalmas gép,
- bb) bankjegy-visszaforgató gép,
- bc) kombinált bankjegy be- és kifizető gép,
- bd) bankjegy-kifizető gép;

6. *bevonási határnap*: azon - MNB hirdetményben vagy MNB rendeletben, illetve a pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézmény jogi aktusában vagy hivatalos közleményében meghatározott - időpont, amikortól a forgalomból bevont bankjegy és érme elveszti törvényes fizetőeszköz jellegét;

7. *egyéb gazdasági szereplő*: az a pénzfeldolgozónak vagy pénzforgalmazónak nem minősülő természetes és jogi személy, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki, illetve amely kiegészítő tevékenységként ügyfél által kezelt gépen vagy automata bankjegykiadó gépen keresztül bankjegyek forgalmazásával foglalkozik, e kiegészítő tevékenység keretén belül;

8. *ERA rendszer*: az MNB elektronikus ügyintézését biztosító információs rendszere;

9. *forgalomból bevont bankjegy*: törvényes fizetőeszköznek már nem minősülő, MNB hirdetményben vagy MNB rendeletben, illetve a pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézmény jogi aktusában vagy hivatalos közleményében ilyenként meghatározott bankjegy;

10. *forgalomból bevont érme*: az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott fogalom;

11. *forgalomképes bankjegy*: olyan, törvényes fizetőeszköznek minősülő, valódi

a) forintbankjegy, amely az 1. mellékletben foglalt válogatási kritériumok,

b) euróbankjegy, amely az euróbankjegyek valódiság- és forgalomképesség szerinti vizsgálatáról, illetve visszaforgatásáról szóló, 2010. szeptember 16-i EKB/2010/14 európai központi banki határozat (a továbbiakban: EKB határozat) 6. cikk (1) vagy (2) bekezdésében előírtaknak megfelelően elvégzett forgalomképességi vizsgálat,

c) egyéb külföldi bankjegy, amely a kibocsátó forgalomképességre vonatkozó rendelkezései alapján bankjegy-visszaforgatásra alkalmas;

12. *forgalomképtelen bankjegy*:

a) a forgalomból bevont valódi bankjegy,

b) az olyan, törvényes fizetőeszköznek minősülő, valódi

ba) forintbankjegy, amely az 1. mellékletben foglalt válogatási kritériumok,

bb) külföldi bankjegy - ide nem értve az euróbankjegyet -, amely a kibocsátó forgalomképességre vonatkozó rendelkezései

alapján bankjegy-visszaforgatásra nem alkalmas, valamint

c) az EKB határozat 2. cikk 11. pontja szerinti euróbankjegy;

13. *forintbankjegy átváltása*:

a) a forgalomból bevont forintbankjegynek a hitelintézet és a Posta Elszámoló Központot működtető intézmény (a továbbiakban: posta) által az MNB tv. 23. § (3) bekezdése szerinti határidőn belül

aa) a pénztárral rendelkező hitelintézeti, postai fiók pénztárában azonos címletű, forgalomképes forintbankjegyre történő cseréje,

ab) a pénztárral nem, de az 5. pont b) alpont ba)-bc) pontja szerinti ügyfél által kezelt géppel rendelkező hitelintézeti vagy postai fiókban a bankjegyvizsgáló gépen keresztül lebonyolított befizetés,

b) a nehezen felismerhető és sérült forintbankjegynek a hitelintézet és a posta által, a pénztárral rendelkező hitelintézeti, postai fiók pénztárában azonos címletű, forgalomképes forintbankjegyre történő cseréje.

Nem minősül forintbankjegy átváltásának a forgalomból bevont, a nehezen felismerhető és a sérült forintbankjegy fizetésül való elfogadása a hitelintézeti és postai fiók pénztárában, ideértve az ügyfél saját fizetési számlájára történő befizetést is;

14. *forintbankjegyek címletváltása*: a forgalomképes, valamint a törvényes fizetőeszköznek minősülő forgalomképtelen forintbankjegyeknek - azok névértékével egyező összegben - más címletű, forgalomképes forintbankjegyekre, illetve forintérmékre történő cseréje;

15. *forintérme átváltása*: az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott művelet;

16. *forintérmék címletváltása*: az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott művelet;

17. *hamis bankjegy*: a valódi bankjegy képének, címletértékének vagy biztonsági elemeinek felhasználásával, annak utánzásával vagy módosításával, megtevesztési szándékkal készített hamisítvány;

18. *hamisgyanús bankjegy*: olyan, akár törvényes fizetőeszköznek minősülő, akár már forgalomból bevont bankjegy, amelynek valódiságát illetően - a pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó által a 3. § (3), illetve (4) bekezdése szerint elvégzett valódiságvizsgálat alapján, szakmailag megalapozott - kétség merül fel;

19. *hiányos bankjegy*: az 1. melléklet 4.5. és 4.6. pontja szerinti forgalomképtelen bankjegy;

20. *iker-pénztár*: közvetlenül egymás mellett elhelyezkedő két pénztár, amelyekben az UV-A/C berendezés közös használata a pénztár elhagyása nélkül biztosított;

21. *készpénzforgalmazás*:

a) a bankjegyek forgalmazása körében végzett alábbi műveletek:

aa) a pénzforgalmazó pénztárában lebonyolított bankjegy ki- és befizetés,

ab) a pénzfeldolgozó által a pénzfeldolgozást követően - a megbízó rendelkezése szerint - teljesített bankjegyátadás, ideértve a bankjegykiadásra, illetve -befizetésre fizikailag alkalmas berendezés feltöltését is,

ac) a pénzforgalmazók egymás közötti bankjegyeskereskedelme,

ad) bankjegykiadás, illetve -befizetés arra fizikailag alkalmas berendezéseken keresztül,

ae) forintbankjegyek címletváltása,

af) forintbankjegy átváltása;

b) az érmék forgalmazása körében végzett alábbi műveletek:

ba) a pénzforgalmazó pénztárában lebonyolított érme ki- és befizetés,

bb) a pénzfeldolgozó által a pénzfeldolgozást követően - a megbízó rendelkezése szerint - teljesített érmeátadás, ideértve az érmeakiadásra, illetve befizetésre fizikailag alkalmas berendezés feltöltését,

bc) a pénzforgalmazók egymás közötti érmekereskedelme,

bd) érmeakiadás, illetve -befizetés arra fizikailag alkalmas berendezéseken keresztül,

be) forintérmék címletváltása,

bf) forintérme átváltása;

22. *pénzfeldolgozás*: a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló törvényben (a továbbiakban: Hpt.) meghatározott tevékenység;

23. *pénzfeldolgozó*: a Hpt. szerinti pénzfeldolgozási tevékenységet végző szervezet;

24. *pénzforgalmazó*:

a) a hitelintézet, ideértve a külföldi székhelyű hitelintézet magyarországi fióktelepét is (a továbbiakban együtt: hitelintézet),

b) a pénzforgalmi intézmény,

c) a Hpt. szerinti pénzváltási tevékenységet közvetítő,

d) a posta,

e) a postai szolgáltatásokról szóló törvény szerinti nemzetközi postautalvány-szolgáltatást nyújtó postai szolgáltató;

25. *pénztár*: a pénzforgalmazó fiókjában a 21. pont a) alpont aa), ae), af) pontja és a 21. pont b) alpont ba), be), bf) pontja szerinti készpénzforgalmazási művelet lebonyolítására szolgáló, az ügyféltérrel egy légtérben kialakított munkaterület vagy az ügyféltértől elkülönített helyiség;

26. *pénztáros*: a pénzforgalmazónak a 21. pont a) alpont aa), ae), af) pontja és a 21. pont b) alpont ba), be), bf) pontja szerinti készpénzforgalmazási műveletet végrehajtó alkalmazottja;

27. *számlatulajdonos*: az a természetes vagy jogi személy, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, akinek, illetve amelynek a fizetési számláján az ügyfél által kezelt gépen befizetett, illetve felvett készpénz összege jóváírásra, illetve terhelésre kerül;

28. *törvényes fizetőeszköz*: az MNB tv. 4. § (2) bekezdése szerinti, illetve a pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézmény jogi aktusában vagy hivatalos közleményében ilyenként meghatározott bankjegy és érme;

29. *UV-A/C berendezés*: forintbankjegyek valódiságvizsgálatát szolgáló olyan segédeszköz, amely UV-A és UV-C hullámhossz tartományban is működik;

30. *ügyfél*: a készpénzforgalmazás keretében a pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó, az ügyfél által kezelt gép, valamint az automata bankjegykiadó gép szolgáltatását igénybe vevő természetes vagy jogi személy, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet;

31. *vis maior*: minden, a pénzfeldolgozót, a pénzforgalmazót és az egyéb gazdasági szereplőt befolyásoló, elháríthatatlan, a bankjegyelátásban komoly fennakadást okozó természeti vagy társadalmi körülmény, amely az e rendeletben foglaltak teljesítését befolyásolja, illetve gátolja, így különösen a természeti katasztrófa, a terrorcselekmény, a sztrájk, a háború és a polgárháború.

3. A bankjegyek forgalmazására vonatkozó szabályok

3. § (1) A pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó, valamint a 4. § (2) és (6) bekezdése, továbbá a 7. § vonatkozásában az egyéb gazdasági szereplő - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - csak azt követően forgathatja vissza a bankjegyeket, ha azok valódiságát és forgalomképességét megvizsgálta, és azokat valódinak és forgalomképesnek minősítette.

(2) A valódiság- és forgalomképességi vizsgálatot ismételten nem kell elvégezni

a) az MNB-től átvett forintbankjegy vonatkozásában,

b) az eurót törvényes fizetőeszközként bevezető tagállam nemzeti központi bankjától átvett euróbankjegy vonatkozásában,

c) a b) pontban nem szabályozott, pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézménytől átvett külföldi bankjegy vonatkozásában, valamint

d) a más pénzfeldolgozótól, pénzforgalmazótól átvett azon bankjegy vonatkozásában, amelynek valódiság- és forgalomképességi vizsgálatát valamely pénzfeldolgozó, pénzforgalmazó

da) forintbankjegy esetén az MNB honlapján közzétett, az MNB által a 10-12. § szerint bevizsgálta, az elvárt követelményeknek megfelelt és az MNB honlapján közzétett jegyzékben (a továbbiakban: MNB jegyzék) szereplő típusú, az ott meghatározott hardver- és szoftververzióval rendelkező bankjegyzsgáló géppel,

db) euróbankjegy esetén a 7. §-ban foglaltak szerint,

dc) a db) alpontban nem szabályozott külföldi bankjegy esetén az (1) és (4) bekezdésben foglaltak szerint már igazoltan elvégezte.

(3) A forintbankjegy valódiságvizsgálatát a kibocsátásáról rendelkező MNB hirdetményben, illetve MNB rendeletben, valamint az MNB-nek az adott címlet leírását tartalmazó kiadványában foglaltak figyelembevételével, forgalomképességi vizsgálatát pedig az 1. mellékletben foglalt szempontok szerint kell elvégezni.

(4) A külföldi bankjegy tekintetében az (1) bekezdés szerinti vizsgálatok során igazodni kell a kibocsátásra jogosult külföldi intézmény válogatási követelményeihez, jogi aktusában vagy hivatalos közleményében szereplő bankjegyleíráshoz, illetve a bankjegyleírás alapján - az erre szakosodott információszolgáltató szervezet által - a bankjegyekről készített kiadványokban foglaltakhoz.

4. § (1) A forintbankjegy valódiság- és forgalomképességi vizsgálatát az MNB jegyzékben szereplő típusú, az ott meghatározott hardver- és szoftververzióval rendelkező bankjegyzsgáló géppel vagy kézi ellenőrzéssel kell elvégezni.

(2) A forintbankjegy automata bankjegykiadó gépen vagy ügyfél által kezelt gépen keresztül - a (6) bekezdésben foglalt kivétellel - kizárólag abban az esetben forgatható vissza, ha valódiság- és forgalomképességi vizsgálatát az MNB jegyzékben szereplő típusú, az ott meghatározott hardver- és szoftververzióval rendelkező bankjegyzsgáló géppel végezték el, és valódinak és forgalomképesnek találták.

(3) A pénzfeldolgozó a forintbankjegyek - ide nem értve a fizikai állapotuk alapján bankjegyzsgáló géppel nem vizsgálható, valamint a forgalomból bevont forintbankjegyeket - valódiság- és forgalomképességi vizsgálatát kizárólag az MNB jegyzékben szereplő típusú, az ott meghatározott hardver- és szoftververzióval rendelkező bankjegyzsgáló géppel végezheti el.

(4) A pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és az egyéb gazdasági szereplő a bankjegyzsgáló gép által a megismételt vizsgálat(ok) során a 2. melléklet 2.1.1. pontjában foglalt táblázat szerinti A kategóriába, valamint a 2. melléklet 2.2.1. pontjában foglalt táblázat szerinti 3. kategóriába sorolt valódi forintbankjegyet nem forgathatja vissza, azt köteles átadni vagy megküldeni az MNB-nek.

(5) A hitelintézeti és a postai fiók az ügyfél által az adott fiókban befizetett forintbankjegyet a pénztári kifizetési forgalomban kézi ellenőrzést követően is visszaforgathatja.

(6) A pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és az egyéb gazdasági szereplő vis maior helyzetben - a zavartalan bankjegyelállítás biztosítása érdekében - átmeneti jelleggel kézi ellenőrzéssel is vizsgálhatja a forintbankjegy valódiságát és forgalomképességét. Ebben az esetben a pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és az egyéb gazdasági szereplő köteles az MNB-t a kpl-ellenorzes@mn.b.humnb.hu~ elektronikus levélcímre megküldött, titkosított elektronikus üzenetben

a) haladéktalanul tájékoztatni a vis maior helyzet beálltáról és annak várható időtartamáról,

b) utólag, a vis maior helyzet megszűnését követő hónap utolsó munkanapjáig tájékoztatni az elvégzett kézi ellenőrzésről, ismertetve a vis maior helyzetet, továbbá megjelölve a kézi ellenőrzés tényleges időtartamát.

5. § (1) Forintbankjegy forgalmazása céljából bankjegyzvizsgáló gép kizárólag abban az esetben helyezhető üzembe, ha a bankjegyzvizsgáló gép az MNB jegyzékben szereplő típusú, és az ott meghatározott hardver- és szoftververzióval rendelkezik.

(2) Az (1) bekezdés szerinti üzembe helyezést a pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és az egyéb gazdasági szereplő köteles, más üzemeltető jogosult előzetesen - legkésőbb a tervezett üzembe helyezést 3 munkanappal megelőzően -, az ERA rendszeren keresztül, az alábbi adatok megküldésével bejelenteni az MNB-nek:

a) az üzemeltető adatai (megnevezés, székhely, a kapcsolattartó szervezeti egység megnevezése, elérhetősége),

b) az üzembe helyezendő bankjegyzvizsgáló gép adatai (típus, egyedi azonosító, a hardver- és a forintbankjegyek valódiságvizsgálatára szolgáló szoftververzió azonosítója),

c) az üzembe helyezés helyszíne és időpontja, több üzemeltetési helyszínen, illetve időpont esetén minden helyszínen, illetve időpont külön megjelölésével,

d) a bankjegyzvizsgáló géppel feldolgozható bankjegyek valutaneve,

e) a gyártó, forgalmazó cég megnevezése, székhelye,

f) a karbantartást, javítást végző cég megnevezése, székhelye, a karbantartás gyakorisága.

(3) A (2) bekezdés szerinti adatok változását a pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és az egyéb gazdasági szereplő legkésőbb a változás életbe lépését követő 5 munkanapon belül, a változó adatoknak a (2) bekezdésben meghatározott módon történő megküldésével köteles bejelenteni az MNB-nek.

(4) Az (1) bekezdés szerinti üzembe helyezésről a magyarországi székhellyel rendelkező gyártó, ennek hiányában a forgalmazó köteles negyedévente - a tárgynegyedét követő hónap 5. munkanapjáig - tájékoztatni az MNB-t, a (2) bekezdésben meghatározott módon megküldve az alábbi adatokat:

a) az üzembe helyezett bankjegyzvizsgáló gép típusa, egyedi azonosítója, hardver- és a forintbankjegyek valódiságvizsgálatára szolgáló szoftververziójának azonosítója,

b) az üzembe helyezés helyszíne,

c) az üzemeltető megnevezése, székhelye,

d) kapcsolattartó szervezeti egység megnevezése, elérhetősége.

(5) Az üzembe helyezett bankjegyzvizsgáló gépen a valódiságvizsgálatot befolyásoló paraméterek értékei nem térhetnek el az MNB által sikeresen bevizsgált értékektől.

(6) Az üzemeltető köteles a bankjegyzvizsgáló gép forgalomképességi válogatási paramétereinek változtatását - legalább a változtatás mértékére, irányára és végrehajtásának időpontjára kiterjedően - dokumentálni, valamint a gyártó, a forgalmazó által előírt karbantartást elvégezni, illetve elvégeztetni, és az elvégzett karbantartást dokumentálni.

(7) A gyártó és a forgalmazó már üzembe helyezett bankjegyzvizsgáló gépen a forintbankjegyek valódiságvizsgálatára szolgáló szoftver frissítését csak az MNB jegyzékben szereplő, a 14. § (3) bekezdése szerinti záradék nélküli szoftver-verzióval hajthatja végre, és arról köteles - legkésőbb a szoftverfrissítés végrehajtását követő 5 munkanapon belül, a (2) bekezdésben meghatározott módon - értesíteni az MNB-t.

6. § (1) A forintbankjegyek valódiságvizsgálatához az MNB jegyzékben szereplő típusú, az ott meghatározott hardver- és szoftververzióval rendelkező bankjegyzvizsgáló géppel fel nem szerelt valamennyi hitelintézeti és postai pénztárban UV-A/C berendezést kell biztosítani.

(2) Az iker-pénztárt elegendő egy, közös használatú UV-A/C berendezéssel felszerelni.

7. § (1) Az euróbankjegy valódiságvizsgálatát a Tanácsi rendelet 6. cikkében foglaltak szerint kell elvégezni.

(2) Az euróbankjegy forgalomképességi vizsgálatát az EKB határozat 6. cikk (1) vagy (2) bekezdésében előírtaknak megfelelően kell elvégezni.

8. § (1) Az ATM-et, bankjegy-visszaforgató gépet (a továbbiakban jelen §-ban együtt: berendezés) üzemeltető pénzforgalmazó és egyéb gazdasági szereplő köteles

a) az ügyfelek készpénzfelvételi szokásait az általa üzemeltetett berendezésekre vonatkozóan legalább évente egyszer felmérni, és

b) a berendezések forintbankjegycímlet-választási lehetőségét vagy a berendezések által visszaforgatott forintbankjegyek címlet-összetételét és bankjegy-kifizetési algoritmusát az a) pontban foglalt felmérés eredményére támaszkodva, az ügyféligényekhez igazodó módon kialakítani.

(2) A berendezést üzemeltető pénzforgalmazó és egyéb gazdasági szereplő internetes honlap működtetése esetén köteles azon folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon közzétenni az általa üzemeltetett egyes berendezések címét, valamint az adott berendezés által visszaforgatott forintbankjegycímleteket.

4. A bankjegyvizsgáló gép működésére vonatkozó egyes szabályok

9. § (1) A bankjegyvizsgáló gépnek - funkciójától függetlenül - alkalmasnak és mindenkor képesnek kell lennie a forintbankjegyeknek a bankjegyvizsgáló gépet működtető alkalmazott, illetve a bankjegyvizsgáló gépet kezelő ügyfél beavatkozása nélküli adagolással történő ellenőrzésére és a 2. melléklet 2. pontjában meghatározott kategóriákba, az ott rögzítettek szerint történő szétválogatására.

(2) A bankjegyvizsgáló gépnek átalakíthatónak kell lennie annak biztosítása érdekében, hogy alkalmas legyen az esetleges új hamisítványok megbízható felismerésére, valamint adott esetben a változó szigorúságú forgalomképesség-vizsgálati előírásokhoz való igazodásra.

(3) A bankjegyvizsgáló gépnek az (1) és (2) bekezdésben foglaltakon túlmenően alkalmasnak és mindenkor képesnek kell lennie a 2. melléklet 2. pontjában meghatározott kategóriák szerint, az ott rögzítetteknek megfelelően szétválogatott forintbankjegyek fizikai elkülönítésére is.

(4) A bankjegyfeldolgozó és -válogató gépnek, a pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegyfeldolgozó és -válogató gépnek, a bankjegy-visszaforgató gépnek, valamint a bankjegy-kifizető gépnek az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően alkalmasnak és mindenkor képesnek kell lennie a forgalomképesség szerinti válogatásra is.

(5) Az ügyfél által kezelt gépnek - a bankjegy-kifizető gép kivételével -

a) a hamisgyanus forintbankjegyekre és a nem egyértelműen valódi forintbankjegyként azonosított tárgyakra vonatkozó információkat - legalább a befizetőre, illetve a számlatulajdonosra vonatkozó információkkal történő összekapcsolásáig - meg kell őriznie,

b) alkalmasnak és mindenkor képesnek kell lennie a törvényes fizetőeszköznek minősülő valódi forintbankjegyek elfogadására, és

c) biztosítania kell az ellenérték fizetési számlán való jóváírásához szükséges adatokat.

(6) A bankjegy-visszaforgató gépnek, a bankjegy-kifizető gépnek, valamint a pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegyfeldolgozó és -válogató gépnek az (1)-(5) bekezdésben foglaltakon túlmenően biztosítania kell azt is, hogy a bankjegyfelvétel csak forgalomképes forintbankjegy formájában valósuljon meg.

(7) A bankjegyvizsgáló gép funkcióira és működésére vonatkozó részletes szabályokat, valamint a pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és az egyéb gazdasági szereplő ehhez kapcsolódó teendőit a 2. melléklet tartalmazza.

5. A bankjegyvizsgáló gép bevizsgálására és az MNB jegyzékre vonatkozó szabályok

10. § (1) A bankjegyvizsgáló gép bevizsgálását és az MNB jegyzékbe való felvételét a gyártó, a forgalmazó vagy az üzemeltető jogosult kezdeményezni az MNB-nél. Az MNB a bevizsgálási igényt visszautasítja, ha az olyan hardver- és szoftververziójú bankjegyvizsgáló géptípusra vonatkozik, amelynek bevizsgálását már korábban elvégezte.

(2) Az igényt a 3. mellékletben meghatározott formában és tartalommal kell bejelenteni.

(3) Az igénybejelentéshez mellékelni kell az alábbi dokumentumokat:

a) a bevizsgálendő bankjegyzsgáló gépről a következő információkat tartalmazó - elsősorban magyar nyelvű, ennek hiányában angol nyelvű - dokumentum (így például gyártói vagy felhasználói kézikönyv, útmutató, használati utasítás, a továbbiakban együtt: felhasználói kézikönyv):

aa) a bankjegyzsgáló gép összes, az üzemeltető általi beállítási lehetősége (így például a válogatási szintek vagy határértékek, valódiságvizsgálási szintek vagy határértékek beállításai),

ab) a bankjegyzsgáló gép összes funkciójának, azaz a válogatási módok lehetőségeinek és használatának leírása [így például a bankjegy behelyezésének módja (orientáció), válogatási módok: címlet, valuta, forgalomképesség szerint],

ac) a bankjegyzsgáló gép megfelelő és megbízható működéséhez szükséges, az üzemeltető által végzendő karbantartási, tisztítási feladatok leírása,

ad) a bankjegyzsgáló gép megfelelő és megbízható működése érdekében szükséges, a gyártó által előírt, a szerződött karbantartó által végzendő karbantartás módjának és gyakoriságának leírása (így például az átvizsgálás, tisztítás, kalibrálás, kopó alkatrészek cseréje),

b) a forgalmazó nyilatkozata arra vonatkozóan, hogy kötelezettséget vállal a bevizsgálendő bankjegyzsgáló géptípus hamisítvány felismerési képességének folyamatos fenntartására és helyreállítására azzal, hogy késlekedés nélkül kezdeményezi és támogatja az ahhoz szükséges intézkedések végrehajtását a gyártónál.

(4) Amennyiben a benyújtott felhasználói kézikönyv nem tartalmazza a (3) bekezdés a) pontjában felsorolt információkat, azt az MNB által egyedileg összeállított és az igénylő részére megküldött információs lapon kell pótolni.

11. § (1) A bevizsgálást az MNB a saját létesítményében vagy a bevizsgálás igénylője által megjelölt más magyarországi helyszínen végzi.

(2) Az MNB a bevizsgálást forintbankjegy-hamisítványokból, valamint valódi forgalomképes és valódi forgalomképtelen forintbankjegyekből összeállított tesztcsomaggal végzi.

(3) Ha a bevizsgálást az MNB saját létesítményében végzi, a bevizsgálás díjmentes. Ha a bevizsgálást az MNB a bevizsgálás igénylője által megjelölt más magyarországi helyszínen végzi, a bevizsgálás igénylője viseli az MNB bevizsgálással összefüggő költségeit, így különösen az utazási és szállásköltséget, továbbá gondoskodik a tesztcsomag szállításáról, és viseli az azzal összefüggő költségeket, így különösen a szállítási költséget és az MNB által jóváhagyott biztosítás, bankgarancia díját.

(4) A bevizsgálás eredménye kizárólag az MNB által bevizsgált bankjegyzsgáló géptípusra és annak a bevizsgáláskor alkalmazott hardver- és szoftververziójára, a valódiságvizsgálatot befolyásoló paramétereinek értékeire, forgalomképességet is vizsgáló gép esetén a forgalomképességi válogatási paramétereket befolyásoló értékeire vonatkozóan, valamint a bevizsgálás során használt tesztcsomag tekintetében érvényes.

(5) A bevizsgálás eredménye nem érinti

a) az adott bankjegyzsgáló géptípus gyártójának, illetve forgalmazójának a gép használatra való alkalmasságáért és hibátlan működéséért, valamint

b) a pénzfeldolgozónak, a pénzforgalmazónak és az egyéb gazdasági szereplőnek a forintbankjegy-visszaforgatásra vonatkozó szabályok betartásáért fennálló felelősségét.

12. § (1) A bevizsgálás első lépése az előzetes (gyors) vizsgálat, amely a bankjegyzsgáló gép funkciójától függetlenül, minden esetben elvégzendő, és egyben előfeltétel a további bevizsgáláshoz. Az előzetes (gyors) vizsgálat annak megállapítására irányul, hogy a bankjegyzsgáló gép alkalmas-e a valódi forintbankjegy felismerésére.

(2) A bevizsgálás második lépése az alap- (hitelesítési) vizsgálat, amely az adott bankjegyzsgáló gép funkciójától függően az alábbiakra terjed ki:

a) a valódi és a hamis forintbankjegyek egymástól való megkülönböztethetősége (a hamisítványok felismerésére való alkalmasság felmérése),

b) a forintbankjegyek forgalomképesség szerinti osztályozhatósága (a forgalomképesség felismerésére való alkalmasság felmérése), valamint

c) a bankjegy-kifizető gép kivételével az ügyfél által kezelt bankjegyzsgáló gép esetében a hamisgyanús forintbankjegy befizetőjére, illetve a számlatulajdonosra vonatkozó információ megőrizhetősége, valamint

a befizetőre, illetve a számlatulajdonosra és a hamisgyanús forintbankjegyekre vonatkozó információk összekapcsolhatósága (a visszakereshetőség biztosítására való alkalmasság felmérése).

(3) Az MNB a már bevizsgált és az elvárt követelményeknek megfelelt bankjegyz vizsgáló gép bevizsgálásának igénylőjét soron kívüli újbóli bevizsgálásra hívhatja fel, ha

a) megváltoztatja a bevizsgálásra használt, a 11. § (2) bekezdése szerinti tesztsomagot, vagy

b) az MNB által hivatalosan ismert tények alapján az adott bankjegyz vizsgáló géptípus tekintetében típushiba gyanúja merül fel.

A bevizsgálás igénylője köteles az MNB felhívásának kézhezvételét követő hat héten belül lehetővé tenni az MNB számára a soron kívüli újbóli bevizsgálást. A soron kívüli újbóli bevizsgálás menetét az MNB az (1) és (2) bekezdésben foglaltak figyelembevételével határozza meg.

(4) A bevizsgálás igénylőjének a (2) bekezdésben meghatározott alap- (hitelesítési) vizsgálatot követően évente - a mindenkori utolsó bevizsgálás eredménye alapján az MNB jegyzékbe való felvétel hónapjának utolsó napját követő 1 éven belül, a 10. § (2) bekezdésében foglaltak szerint - kezdeményeznie kell az MNB által bevizsgált bankjegyz vizsgáló géptípus újbóli bevizsgálását. Az évenkénti újbóli bevizsgáláshoz a 10. § (3) bekezdése szerinti dokumentumokat abban az esetben kell benyújtani, ha azokban időközben változás történt. Az évenkénti újbóli bevizsgálás menetét az MNB az (1) és (2) bekezdésben foglaltak figyelembevételével határozza meg.

(5) A bevizsgálás igénylőjének minden esetben - a 10. § (2) bekezdésében foglaltak szerint - kezdeményeznie kell az MNB-nél a bankjegyz vizsgáló géptípus újbóli bevizsgálását, ha bármilyen módon módosult annak valódiság-vizsgáló hardvere, illetve szoftvere. Az újbóli bevizsgáláshoz a 10. § (3) bekezdése szerinti dokumentumokat abban az esetben kell benyújtani, ha azokban időközben változás történt. Az MNB a bevizsgálás menetét az (1) és (2) bekezdésben foglaltak figyelembevételével határozza meg.

13. § Az MNB értesíti az 5. § (2) bekezdése szerinti üzemeltetőket, ha az általuk üzemeltetett bankjegyz vizsgáló géptípus vonatkozásában

a) a 12. § (3) bekezdése szerinti soron kívüli újbóli bevizsgálásra hívja fel a bevizsgálás igénylőjét,

b) a 14. § (3) bekezdése szerinti záradékolást alkalmazza,

c) a 14. § (1) bekezdésében meghatározott határidő lejártát követően vagy a 14. § (4) bekezdésében meghatározott bármely okból az MNB jegyzékben törlést hajt végre.

14. § (1) Az MNB a bevizsgáláson az elvárt követelményeknek megfelelt bankjegyz vizsgáló géptípust felveszi az MNB jegyzékbe, és azt az MNB jegyzékbe való felvétel hónapjának utolsó napjától számított 1 évig ott szerepelteti, amennyiben a bankjegyz vizsgáló géptípus továbbra is képes az MNB számára ezen idő alatt ismertté váló valamennyi forintbankjegy-hamisítvány típus felismerésére.

(2) Az MNB jegyzék az alábbiakat tartalmazza:

a) a bevizsgált bankjegyz vizsgáló gép adatai: név, funkció, típus, hardver- és szoftververzió,

b) a gyártóra, illetve a forgalmazóra vonatkozó információk: név, székhely, levelezési cím, elektronikus levél- és honlapcím,

c) az MNB jegyzékbe való felvétel időpontja,

d) a (3) bekezdés szerinti, esetleges záradék.

(3) Az MNB az MNB jegyzékbe felvett bankjegyz vizsgáló géptípust záradékkal látja el, ha az adott bankjegyz vizsgáló géptípus csak valamely korlátozással használható. Az MNB jegyzékben záradékkal szerepeltetett bankjegyz vizsgáló géptípus csak olyan funkcióban használható, amelyre a korlátozás nem vonatkozik.

(4) Az MNB az adott bankjegyz vizsgáló géptípust az (1) bekezdésben foglalt határidő lejártá előtt is törli az MNB jegyzékből, amennyiben

a) a bevizsgálás igénylője nem tesz eleget a 12. § (3)-(5) bekezdésében foglaltaknak,

b) az adott bankjegyz vizsgáló géptípus a 12. § (3)-(5) bekezdése szerinti bármely újbóli bevizsgáláson nem felel meg az elvárt követelményeknek,

c) a záradékkal ellátott bankjegyz vizsgáló géptípus korlátozó záradék nélküli hardver- és szoftververziójának - a sikeres bevizsgálást követő - MNB jegyzékbe való felvételétől számítva 60 nap telt el,

d) a gyártó, forgalmazó kérésére, amennyiben nincs olyan üzemben lévő bankjegyz vizsgáló gép, amely az adott bankjegyz vizsgáló géptípushoz tartozik.

6. A hamisgyanús bankjegy kezelésére vonatkozó előírások

15. § (1) A természetes és a jogi személy, valamint a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet - a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel - a bankjegy valódisága iránti legcsekélyebb kétsége esetén köteles a bankjegyet a fellelést követően szakértői vizsgálat céljából a hitelintézetnek, a postának vagy az MNB-nek átadni. A hitelintézet és a posta köteles a bankjegyet átvenni, valódiságát megvizsgálni, és az általa hamisgyanús minősített bankjegyet - az átvételre vonatkozó jegyzőkönyvvel, az átvételtől számított 20 munkanapon belül - továbbítani az MNB-nek.

(2) Az egyéb gazdasági szereplő köteles az automata bankjegykiadó gép üzemeltetése során általa fellelt olyan bankjegyet, amelynek a valódisága iránt a legcsekélyebb kétsége merül fel, továbbá az általa üzemeltetett ügyfél által kezelt gépből származó hamisgyanús bankjegyet szakértői vizsgálat céljából a vele szerződéses kapcsolatban álló pénzfeldolgozónak, ennek hiányában a hitelintézetnek vagy az MNB-nek haladéktalanul átadni. A pénzfeldolgozó és a hitelintézet köteles a bankjegyet átvenni, valódiságát megvizsgálni, és az általa hamisgyanús minősített bankjegyet - az átvételre vonatkozó jegyzőkönyvvel, az átvételtől számított 20 munkanapon belül - továbbítani az MNB-nek.

(3) A pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó köteles a valódiság- és forgalomképességi vizsgálat során fellelt, illetve az ügyfél által kezelt gépből származó és az általa elvégzett valódiságvizsgálat alapján is hamisgyanús minősített bankjegyet - az átvételre vonatkozó jegyzőkönyvvel, a felleléstől, illetve az ügyfél által kezelt gépbe való befizetéstől számított 20 munkanapon belül - átadni vagy megküldeni az MNB-nek.

(4) A pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó köteles a befizetéstől számított 8 hétig megőrizni a befizetőre, illetve a számlatulajdonosra vonatkozó információkat.

(5) Az (1)-(3) bekezdés szerinti jegyzőkönyv tartalmi elemeit a 4. melléklet határozza meg.

16. § (1) A hamisgyanús bankjegy szakértői vizsgálatát az MNB végzi.

(2) Az MNB szakértői vizsgálata szerint hamis bankjegy ellenértékének megtérítése sem az azt fellelő vagy szakértői vizsgálat céljából továbbító pénzfeldolgozótól, pénzforgalmazótól és egyéb gazdasági szereplőtől, sem az MNB-től nem igényelhető.

(3) Az MNB a szakértői vizsgálat eredményéről a vizsgálat kezdeményezőjét vagy annak MNB-nél eljáró megbízottját értesíti, és a szakértői vizsgálat szerint valódi forintbankjegy ellenértékét, illetve a valódi külföldi bankjegyet - a szakértői vizsgálat eredményéről szóló értesítéssel egyidejűleg - visszajuttatja a szakértői vizsgálat kezdeményezőjének vagy annak MNB-nél eljáró megbízottjának.

(4) A hamis bankjegy őrzését és kezelését - uniós jogi aktus vagy jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - az MNB végzi.

(5) Az MNB a pénzhamisítás megelőzése és felderítése érdekében együttműködik a bűnüldöző szervekkel, és kérésükre - az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvényben és az MNB tv. 24. § (2) bekezdésében foglaltak figyelembevételével - pénzhamisításra vonatkozó adatokat ad át részükre.

17. § (1) A pénzfeldolgozó a 16. § (3) bekezdése szerint részére visszajuttatott valódi forintbankjegy ellenértékét, illetve a valódi külföldi bankjegyet a megbízójával kötött megállapodásban foglalt, ilyen megállapodás hiányában a (2) bekezdés szerinti határidőn belül köteles a megbízó részére átadni, megküldeni, vagy köteles vele elszámolni.

(2) A pénzforgalmazó a 16. § (3) bekezdése szerint részére visszajuttatott valódi forintbankjegy ellenértékét, illetve a valódi külföldi bankjegyet - annak kézhezvételét követő 10 munkanapon belül - köteles a bankjegy befizetőjének (birtokosának) átadni, megküldeni, vagy köteles vele elszámolni.

(3) Az MNB szakértői vizsgálata szerint hamis bankjegy esetén a pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó az MNB szakértői vizsgálatának eredményéről - az erről szóló értesítés kézhezvételét követő 10 munkanapon belül - köteles a bankjegy befizetőjét (birtokosát) értesíteni.

(4) A hitelintézet, a posta és a pénzfeldolgozó a 15. § (1), illetve (2) bekezdése alapján átvett, de általa valódinak minősített bankjegyet köteles forgalomképtelennek minősíteni, és annak ellenértékét köteles az általa elvégzett vizsgálatot követő 10 munkanapon belül a bankjegy átadójának átadni, megküldeni, vagy köteles vele elszámolni.

7. A készpénzforgalmazás működési kockázatainak felmérése, intézkedési terv

18. § (1) A hitelintézet - a szakosított hitelintézet és a hitelszövetkezet kivételével -, valamint a posta köteles felmérni és minősíteni a készpénzforgalma lebonyolításához kialakított infrastrukturális hálózatát - állandó és mobil fiókok, állandó és mobil ATM-ek, valamint ügyfél által kezelt gépek hálózata - a lakosság készpénzellátásában betöltött szerep kritikussága szerint, az infrastrukturális hálózat egyes elemeinek átlagos napi forint készpénzforgalma, területi elhelyezkedése és az infrastrukturális hálózat adott eleme által ellátott terület nagysága alapján.

(2) Az (1) bekezdés szerinti, az MNB által kijelölt hitelintézet, illetve a posta az (1) bekezdés szerinti kritikus hitelintézeti, illetve postai fiókok, ATM-ek és ügyfél által kezelt gépek évente felülvizsgált listáját köteles az ERA rendszeren keresztül, az 5. melléklet szerinti adatokat tartalmazó excel formátumú melléklet csatolásával, az adott év június 30. napjáig megküldeni az MNB részére. Az MNB a kijelölésről az adott hitelintézetet írásban tájékoztatja, és a kijelölt hitelintézet jelen bekezdés szerinti kötelezettsége mindaddig fennáll, amíg az MNB a kijelölés visszavonásáról nem tájékoztatja írásban az adott hitelintézetet.

(3) Az (1) bekezdés szerinti, az MNB által ki nem jelölt hitelintézet a készpénzforgalmazás szempontjából kritikus fiókjainak, ATM-jeinek, valamint ügyfél által kezelt gépeinek körét az (1) bekezdésben meghatározottak alapján háromévente, a felülvizsgálat évének június 30. napjáig köteles felülvizsgálni.

19. § (1) A 18. § (1) bekezdése szerinti hitelintézetnek és a postának azonosítania kell a készpénzforgalmazását és az ahhoz szükséges erőforrások rendelkezésre állását veszélyeztető valamennyi működési kockázatot, és rendelkeznie kell az azonosított működési kockázatokból és a kapcsolódó erőforrás-kiesésekből eredő, a készpénzforgalmazásában bekövetkező rendkívüli helyzetek kezelésére, így különösen a kritikus hitelintézeti, illetve postai fiókok, ATM-ek és ügyfél által kezelt gépek működtetésére vonatkozó intézkedési tervvel.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott intézkedési terv kötelező tartalmi elemei:

a) a készpénzforgalmazást - így különösen a kritikus hitelintézeti és postai fiókok, ATM-ek és ügyfél által kezelt gépek működtetését - és az ahhoz szükséges erőforrások rendelkezésre állását veszélyeztető, azonosított működési kockázatok,

b) az adott, a készpénzforgalmazást érintő rendkívüli helyzetre vonatkozó kommunikációs tevékenység alapelvei és az MNB-vel való kapcsolattartás rendje,

c) a kritikus hitelintézeti és postai fióknak az adott, a készpénzforgalmazást érintő rendkívüli helyzetben történő nyitvatartási, ügyfélkiszolgálási rendje, ideértve a hitelintézetnél és a postánál fizetési számlával rendelkező saját, illetve fizetési számlával nem rendelkező egyéb ügyfelek készpénzkiszolgálásának feltételeit is,

d) a kritikus hitelintézeti és postai fióknak az adott, a készpénzforgalmazást érintő rendkívüli helyzetben a készpénzkiszolgálással kapcsolatos belső eljárásrendje, a döntési hatáskörök szabályozása,

e) a kritikus hitelintézeti és postai fiók által az adott, a készpénzforgalmazást érintő rendkívüli helyzetben alkalmazandó bankjegy-visszaforgatási rend,

f) a kritikus hitelintézeti és postai fiók vonatkozásában az adott, a készpénzforgalmazást érintő rendkívüli helyzetben alkalmazandó készpénzszállítási rend,

g) a kritikus ATM-eknek és ügyfél által kezelt gépeknek az egyes működési kockázatok bekövetkezéséből eredő rendkívüli helyzetben történő továbbműködtetési rendje, különös tekintettel a kritikus ATM-ek és ügyfél által kezelt gépek készpénzzel való utántöltésére.

(3) A 18. § (1) bekezdése szerinti, a fiókjában ATM-et, illetve ügyfél által kezelt gépet működtető hitelintézet, illetve posta az (1) bekezdés szerinti intézkedési tervet az ügyfél által kezelt gép működési sajátosságait, valamint a 4. § (6) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve köteles kidolgozni.

(4) A 18. § (1) bekezdése szerinti, az MNB által kijelölt hitelintézet, illetve a posta az (1)-(3) bekezdés szerinti, kétévente felülvizsgált intézkedési tervét köteles az ERA rendszeren keresztül, a felülvizsgálat évének június 30. napjáig megküldeni az MNB részére.

(5) A 18. § (1) bekezdése szerinti, az MNB által ki nem jelölt hitelintézet az (1)-(3) bekezdés szerinti intézkedési tervét háromévente, a felülvizsgálat évének június 30. napjáig köteles felülvizsgálni.

8. A forintbankjegyek címletváltásának és átváltásának szabályai

20. § A hitelintézet és a posta a 21-23. §-ban foglaltak szerint köteles a forintbankjegyek címletváltását és átváltását végezni.

21. § (1) A hitelintézet és a posta a forintbankjegyek címletváltását és átváltását a pénztárral rendelkező fiókokban köteles végezni. Amennyiben a hitelintézet és a posta rendelkezik olyan fiókkal, amelyben pénztárt nem, de amelyhez kapcsolódóan (például annak területén, előterében vagy bejáratánál) a 2. § 5. pont *b)* alpont *ba)*-*bc)* pontja szerinti ügyfél által kezelt gépet üzemeltet, a forgalomból bevont bankjegyek átváltására vonatkozó kötelezettségének az ügyfél által kezelt gépen keresztüli befizetés elfogadásával köteles eleget tenni.

(2) A forintbankjegyek címletváltása keretében egy alkalommal legfeljebb 50 darab forintbankjegy cseréjét kell elvégezni, illetve legfeljebb 100 darab forintérmét kell kiadni.

(3) A forintbankjegyek átváltására mennyiségi korlátozás nem alkalmazható.

(4) A hitelintézet és a posta a forintbankjegyek átváltását ténylegesen végző fiókok készpénzkészlete függvényében az átváltás végrehajtását előzetes bejelentéshez kötheti.

(5) A hitelintézet és a posta a hiányos forintbankjegyet abban az esetben köteles címletváltásra és átváltásra átvinni, amennyiben a forintbankjegy 50%-ánál nagyobb részét benyújtják. A több - esetlegesen összeragasztott - darabból álló hiányos forintbankjegy címletváltás és átváltás keretében akkor váltható át, amennyiben az egyes részek a pénztáros által megállapíthatóan azonos forintbankjegyhez tartoznak, és az egyes részek együttesen a forintbankjegy 50%-ánál nagyobb részét kiteszik.

(6) A hitelintézet és a posta az olyan hiányos forintbankjegyet, amelynek a felülete a pénztáros által egyértelműen megállapíthatóan nem haladja meg az 50%-ot, köteles az ügyféltől térítésmentesen átvinni, és az átvételre vonatkozó, a 4. melléklet szerinti tartalmú jegyzőkönyvvel együtt - az átvételtől számított 20 munkanapon belül - az MNB-nek továbbítani.

(7) A hitelintézet és a posta az olyan hiányos forintbankjegyet, amelynek nem állapítható meg egyértelműen, hogy a benyújtott forintbankjegy(rész)ek) mérete meghaladja-e az 50%-ot, köteles az ügyféltől átvinni, és szakértői vizsgálat céljából - az átvételre vonatkozó, a 4. melléklet szerinti tartalmú jegyzőkönyvvel együtt, az átvételtől számított 20 munkanapon belül - az MNB-nek továbbítani.

(8) Az MNB a hiányos forintbankjegy szakértői vizsgálatának eredményéről a vizsgálatot kezdeményező hitelintézetet és postát értesíti, és a szakértői vizsgálat alapján az 50%-ot meghaladó méretű hiányos forintbankjegy ellenértékét visszajuttatja a vizsgálatot kezdeményező hitelintézetnek és postának. Az MNB az 50%-ot meg nem haladó méretű hiányos forintbankjegyet ellenérték térítése nélkül bevonja és megsemmisíti. A hitelintézet és a posta az MNB szakértői vizsgálatának eredményéről - az erről szóló értesítés kézhezvételét követő 10 munkanapon belül - köteles az ügyfelét értesíteni, és az 50%-ot meghaladó méretű hiányos forintbankjegy ellenértékét az ügyfél részére átadni, megküldeni vagy vele elszámolni.

(9) A forintbankjegyek címletváltásának és átváltásának kötelezettsége nem terjed ki arra a forintbankjegyre, amelynek a valódisága vagy névértéke nem állapítható meg egyértelműen. A nem egyértelműen valódi forintbankjegy tekintetében a hitelintézet és a posta köteles valódiságvizsgálatot végezni, és az általa hamisgyanús minősített forintbankjegyet a 15. § (3) bekezdésben foglaltaknak megfelelően az MNB-nek átadni vagy megküldeni. A hitelintézet és a posta a 17. § (2) és (3) bekezdése szerint köteles az ügyfelét az MNB által lefolytatott szakértő vizsgálat eredményéről értesíteni, és a szakértői vizsgálat szerint valódi forintbankjegy ellenértékét az ügyfelének átadni, megküldeni vagy vele elszámolni.

22. § (1) A hitelintézet, illetve a posta

a) a forintbankjegyek 21. § (2) bekezdése szerinti címletváltásáért díjat számíthat fel, amelynek maximális mértéke - ideértve a címletváltással összefüggésben egyéb címen felszámított különdíjat is -

aa) az ügyfélnek kifizetésre kerülő forintbankjegy névértékének 3%-a,

ab) az ügyfélnek kifizetésre kerülő forintérme névértékének 10%-a,

b) a forintbankjegyek 21. § (2) bekezdése szerinti címletváltását a nála vezetett fizetési számla meglétéhez, illetve az általa nyújtott szolgáltatás igénybevételéhez kötheti,

c) a forintbankjegyek 21. § (2) bekezdése szerinti címletváltását a saját üzemeltetésű postai fiókokra korlátozhatja.

(2) A hitelintézet és a posta

a) a forintbankjegyek átváltásáért díjat nem számíthat fel, és

b) a forintbankjegyek átváltását az általa nyújtott szolgáltatás igénybevételéhez, illetve a forgalomból bevont forintbankjegy 2. § 13. pont a) alpont *ab*) pontja szerinti átváltása kivételével a nála vezetett fizetési számla meglétéhez nem kötheti.

23. § (1) A hitelintézet és a posta a forintbankjegyek címletváltását és átváltását ténylegesen végző fiókjaiban jól látható helyen, hirdetményben köteles közzétenni a címletváltás és az átváltás igénybevételének lehetőségét, a 22. § (1) bekezdése szerint meghatározott feltételeket és díjat, valamint a címletváltás és az átváltás végrehajtásával kapcsolatos információkat, különös tekintettel a 21. § (4) bekezdésében foglaltakra.

(2) A hitelintézet és a posta a forintbankjegyek címletváltását és átváltását ténylegesen nem végző fiókjában jól látható helyen, hirdetményben köteles közzétenni a címletváltást és átváltást ténylegesen végző legközelebbi fiókjának címét, valamint az (1) bekezdésben meghatározott információkat.

(3) A hitelintézet és a posta internetes honlap működtetése esetén köteles azon folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon elérhetővé tenni a forintbankjegyek címletváltását és átváltását ténylegesen végző fiókjainak listáját, valamint az (1) bekezdésben meghatározott információkat.

9. A pénzfeldolgozóra vonatkozó speciális előírások

24. § A pénzfeldolgozó az egyes kiegészítő pénzügyi szolgáltatások végzése feltételeinek részletszabályairól szóló 536/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 3. § *f*) pontjában előírt belső ügyviteli szabályzatot az e rendeletben foglaltak figyelembevételével köteles kidolgozni.

10. Záró rendelkezések

25. § (1) Ez a rendelet - a (2) és (3) bekezdésben foglaltak kivételével - 2019. július 15-én lép hatályba.

(2) A 8. § 2020. január 1-jén lép hatályba.

(3) A 6. § 2021. január 1-jén lép hatályba.

26. § (1) 2020. december 31-ig a forintbankjegyek valódiságvizsgálatához a hitelintézeti és a postai fiókban a tárgyévet megelőző naptári évben 5 millió forintot meghaladó átlagos napi forint készpénzforgalmat lebonyolító, az MNB jegyzékben szereplő típusú, az ott meghatározott hardver- és szoftververzióval rendelkező bankjegyzivizsgáló géppel fel nem szerelt valamennyi pénztárban UV-A/C berendezést kell biztosítani azzal, hogy az iker-pénztárt elegendő egy, közös használatú UV-A/C berendezéssel felszerelni.

(2) A 19. § (4) bekezdése szerinti hitelintézet és a posta a 19. § (1)-(3) bekezdése alapján felülvizsgált intézkedési tervét első alkalommal 2020. június 30-ig köteles megküldeni az MNB részére.

(3) A 19. § (5) bekezdése szerinti hitelintézet a 19. § (1)-(3) bekezdése alapján intézkedési tervét első alkalommal 2020. június 30-ig köteles felülvizsgálni.

27. § E rendelet 3. § (1) bekezdése, 3. § (2) bekezdés *b*) pontja, 3. § (2) bekezdés *d*) pont *db*) alpontja, 3. § (4) bekezdése, 7. §-a, 15-17. §-a - az MNB tv. 24. § (1) bekezdés *b*)-*d*) pontjával és (2)-(6) bekezdésével, valamint az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló 20/2019. (V. 13.) MNB rendelet 3. § (1) bekezdésével, 3. § (2) bekezdés *b*) pontjával, 3. § (2) bekezdés *d*) pont *db*) alpontjával, 6. § (1) és (3) bekezdésével és 7-9. §-ával együtt -

1. az euró pénzhamisítás elleni védelméhez szükséges intézkedések megállapításáról szóló, 2001. június 28-i 1338/2001/EK tanácsi rendelet és az azt módosító 44/2009/EK tanácsi rendelet,

2. az euró pénzhamisítás elleni védelméhez szükséges intézkedések megállapításáról szóló 1338/2001/EK rendelet hatásainak az eurót közös valutaként el nem fogadó tagállamokra történő kiterjesztéséről szóló, 2001. június 28-i 1339/2001/EK tanácsi rendelet és az azt módosító 45/2009/EK tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

28. § E rendelet tervezetének a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetéről folytatott konzultációjáról szóló, 1998. június 29-i 98/415/EK tanácsi határozat 2. cikk (1) bekezdés első, második és harmadik francia bekezdése szerinti előzetes bejelentése megtörtént.

29. § Hatályát veszti a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló 11/2011. (IX. 6.) MNB rendelet.

A forintbankjegyek forgalomképességi vizsgálatának részletes szempontjai

1. A melléklet a forintbankjegyek forgalomképességének egységes elveken alapuló, elsősorban gépi vizsgálati minimumkövetelményeit határozza meg. A forintbankjegyek csak abban az esetben forgathatók vissza, ha a következőkben meghatározott válogatási kritériumok alapján forgalomképesnek minősülnek. Az MNB kérésre referencia-bankjegyekkel látja el a pénzfeldolgozókat és a pénzforgalmazókat.

2. A forgalomképességi vizsgálat kézi ellenőrzéssel vagy bankjegyzsgáló géppel történik. A forgalomképességi vizsgálat előfeltétele a forintbankjegy valódiságának megállapítása. A forgalomképességi vizsgálatot a valódinak minősített forintbankjegyen kell elvégezni. Amennyiben a forintbankjegyen a 4. pont szerinti válogatási kritériumokban meghatározott, bármely okból (például fizikai hatás, égés, elhasználódás) bekövetkezett szennyeződés, sérülés vagy egyéb eltérés található, a forintbankjegyet forgalomképtelennek kell minősíteni, és tilos visszaforgatni.

3. A bankjegyzsgáló gépek által végzett forgalomképességi vizsgálatot követően a forgalomképesnek minősített forintbankjegyek között található forgalomképtelen forintbankjegyek aránya nem haladhatja meg a 10%-ot.

4. Válogatási kritériumok

4.1. Szennyezett forintbankjegy

A forintbankjegy felületének teljes egészén vagy foltokban szennyeződés található. A forintbankjegyen található szennyeződés megnöveli a bankjegypapír fedettségét, ezáltal csökkenti fényvisszaverő képességét. A bankjegyzsgáló gép válogatási szintjét az MNB által biztosított referencia-bankjegyek segítségével a bankjegyzsgáló gépet üzemeltető pénzfeldolgozó, illetve pénzforgalmazó állítja be. A referencia-bankjegyekénél magasabb szennyezettségi szintet mutató forintbankjegyek forgalomképtelennek minősülnek.

4.2. Puha bankjegypapír

Szerkezeti romlás vagy elhasználódás miatt a bankjegypapír észrevehetően veszít tartásából, szilárdságából, puha tapintásúvá válik. Az erősen csökkent szilárdságú forintbankjegy forgalomképtelennek minősül.

4.3. Sarkánál behajtott forintbankjegy

A csonkánál látszó forintbankjegy sarka visszahajlott. Ha a behajtás 130 mm²-nél nagyobb területű, és a behajtás rövidebb élének hossza meghaladja a 10 mm-t, akkor a forintbankjegyet a forgalomképtelen kategóriába kell sorolni.

4.4. Szakadt forintbankjegy

A forintbankjegy felületén legalább egy szakadás található. Ha a forintbankjegyen található szakadás meghaladja az alábbi táblázatban megadott méreteket, akkor a forintbankjegy forgalomképtelennek minősítendő, feltéve, hogy „nyílt” szakadásról van szó, azaz az alábbi táblázatban meghatározott méretű szakadás teljes mértékben a bankjegyzsgáló gép szállítási rendszere - szíjak - által el nem takart területen helyezkedik el, és optikailag észlelhető.

A forgalomképtelennek minősítendő forintbankjegyen található szakadás minimális mértéke

	Irány	Szélesség	Hosszúság
1	Függőleges	4 mm	8 mm
2	Vízszintes	4 mm	15 mm
3	Átlós	4 mm	18 mm*

* A forintbankjegyen a szakadás hosszúsága a szakadás csúcsát és a szakadás kiindulópontjához tartozó bankjegyszélt összekötő egyenes hosszával mérendő (nem a szakadás vonalhosszúságával).

4.5. Lyukas forintbankjegy

A forintbankjegy felületén legalább egy látható lyuk található. Azt a lyukas forintbankjegyet, amelyen a lyukat a berendezés szállítószalagja(i) részben vagy teljesen fedetlenül hagyják, a forgalomképtelen forintbankjegyek közé kell sorolni, amennyiben a lyuk fedetlen területe nagyobb 10 mm²-nél.

4.6. Csonka forintbankjegy

A forintbankjegy bármely részén tapasztalható felülethiány. Azt a forintbankjegyet, amelynek a hossza, illetve szélessége minimum 3 mm-rel eltér a forintbankjegy névleges hossz- és szélességmértékétől (154 mm × 70 mm), a forgalomképtelen kategóriába kell válogatni.

4.7. Ragasztott forintbankjegy

A ragasztott bankjegy úgy keletkezik, hogy a bankjegy saját darabjait például ragasztószalaggal vagy folyékony ragasztóval egymáshoz rögzítik. Bankjegyzvizsgáló géppel végzett forgalomképességi vizsgálat esetén a forgalomképtelen kategóriába kell válogatni azt a ragasztott forintbankjegyet, amelyen 10 mm × 40 mm-nél nagyobb területű, 50 mm-t meghaladó vastagságú ragasztás található. Kézi ellenőrzéssel végzett forgalomképességi vizsgálat esetén a ragasztott forintbankjegyet a ragasztás mértékétől és módjától függetlenül a forgalomképtelen kategóriába kell válogatni.

4.8. Foltos forintbankjegy

Amennyiben a forintbankjegy felületén helyi, azaz korlátozott kiterjedésű szennyeződés található, a forintbankjegy forgalomképtelennek minősül. A foltot a bankjegyzvizsgáló gép abban az esetben ismeri fel, ha amiatt jelentősen megváltozik a bankjegy rajzolata.

4.9. Festékhányos forintbankjegy

Amennyiben a forintbankjegy teljes vagy részfelületéről láthatóan hiányzik a festék, a forintbankjegy forgalomképtelennek minősül. A forintbankjegy például akkor válhat festékhányossá, ha kimossák vagy vegyszerrel érintkezik. A bankjegyzvizsgáló gép kép- vagy (optikai fehérítő tartalom esetén) UV-szenzora által azonosított ilyen forintbankjegy forgalomképtelennek minősül.

4.10. Grafitis forintbankjegy

A forintbankjegyen a kibocsátásáról rendelkező MNB hirdetményben, illetve MNB rendeletben nem szereplő írásjel, rajz vagy színezés található. A grafitis forintbankjegyre a 4.8. pontban foglaltak az irányadók.

4.11. Hajtogatásból eredő gyűrődés

A forintbankjegy teljes felületén többszörös, véletlenszerű elhelyezkedésű gyűrődések találhatóak, amelyek kedvezőtlenül befolyásolják a forintbankjegy megjelenését, tartását. Az összehajtott forintbankjegy forgalomképtelennek minősül, amennyiben az összehajtogatás miatt a forintbankjegy hossza, illetve szélessége több, mint 3 mm-rel csökkent.

2. melléklet a 19/2019. (V. 13.) MNB rendelethez

**A bankjegyzigazoló gépek funkcióira és működésére vonatkozó részletes szabályok, valamint a pénzfel-
dolgozó, a pénzforgalmazó és az egyéb gazdasági szereplő ehhez kapcsolódó teendői**

1. A bankjegyzigazoló gépek funkciói

1.1. Alkalmazott által működtetett gépek

	Megnevezés	Funkció
1	Bankjegyzfeldolgozó és -váló- gató gép	A bankjegyek valódiságának és forgalomképességének - a gépet működtető alkalmazott beavatkozása nélküli - ellenőrzésére alkalmas gép.
2	Bankjegy-valódiságvizsgáló gép	A bankjegyek valódiságának - a gépet működtető alkalmazott beavatkozása nélküli - ellenőrzésére alkalmas gép.
3	Pénztárosok kiszolgálására al- kalmas bankjegyzfeldolgozó és -válogató gép	Pénztáros által működtetett bankjegyzigazoló gép, amely lehetővé teszi bankjegyek fizetési számlára való befizetését, illetve fizetési számla terhére történő felvételét. A gép - a működtető pénztáros beavatkozása nélkül - vizsgálja a befizetett bankjegyek valódiságát és forgalomképességét. A gép a bankjegyzfelvételhez a más ügyfelek korábbi ügyleteiben befizetett valódi és forgalomképes forintbankjegyeket is felhasznál(hat)ja.
4	Pénztárosok kiszolgálására al- kalmas bankjegy-valódiság- vizsgáló gép	Pénztáros által működtetett bankjegyzigazoló gép, amely lehetővé teszi bankjegyek fizetési számlára való befizetését. A gép - a működtető pénztáros beavatkozása nélkül - vizsgálja a befizetett bankjegyek valódiságát.

1.2. Ügyfél által kezelt gépek

	Megnevezés	Funkció
1	Bankjegyzbefizetésre alkalmas gép	Az ügyfél számára lehetővé teszi, hogy bankkártya vagy más eszköz használatával fizetési számlára bankjegyet fizessen be, de bankjegyek kiadására nem alkalmas. A gép vizsgálja az ügyfél által behelyezett bankjegyek valódiságát, biztosítja a valódinak minősített bankjegyek ellenértékének fizetési számlán való jóváírásához szükséges adatokat, továbbá a hamisgyanús bankjegy, a visszatartott nem egyértelműen valódi forintbankjegy és az ügyfél adatainak összekapcsolását és visszakereshetőségét. Ezeknél a gépeknél a bankjegyek forgalomképességének vizsgálatára való alkalmasság nem elvárt.
2	Bankjegy-visszaforgató gép	Az ügyfél számára lehetővé teszi, hogy bankkártya vagy más eszköz használatával fizetési számlára bankjegyet fizessen be, valamint lehetőséget biztosít fizetési számla terhére történő bankjegyzfelvételre is. A gép vizsgálja az ügyfél által behelyezett bankjegyek valódiságát és forgalomképességét, biztosítja a valódinak minősített bankjegyek ellenértékének fizetési számlán való jóváírásához, illetve a kiadott bankjegyek ellenértékének terheléséhez szükséges adatokat, továbbá a hamisgyanús bankjegy, a visszatartott nem egyértelműen valódi forintbankjegy és az ügyfél adatainak összekapcsolását és visszakereshetőségét. A gép a bankjegyzfelvételhez a más ügyfelek korábbi ügyleteiben

		befizetett valódi és forgalomképes forintbankjegyeket is felhasznál(hat)ja.
3	Kombinált bankjegy be- és kifizető gép	Az ügyfél számára lehetővé teszi, hogy bankkártya vagy más eszköz használatával fizetési számlára bankjegyet fizessen be, illetve fizetési számla terhére bankjegyet vegyen fel. A gép vizsgálja az ügyfél által behelyezett bankjegyek valódiságát, biztosítja a valódinak minősített bankjegyek ellenértékének fizetési számlán való jóváírásához szükséges adatokat, továbbá a hamisgyanús bankjegy, a visszatartott nem egyértelműen valódi forintbankjegy és az ügyfél adatainak összekapcsolását és visszakereshetőségét. A gép a bankjegyvételhez nem használja fel a más ügyfelek korábbi ügyleteiben befizetett valódi (és forgalomképes) bankjegyeket. Ezeknél a gépeknél a bankjegyek forgalomképességének vizsgálatára való alkalmasság nem elvárt.
4	Bankjegy-kifizető gép	Az ügyfél számára lehetővé teszi, hogy bankkártya vagy más eszköz használatával fizetési számla terhére bankjegyet vegyen fel. A gép vizsgálja az üzemeltető/felhasználó által behelyezett bankjegyek valódiságát és forgalomképességét, továbbá biztosítja a kiadott valódi és forgalomképes bankjegyek ellenértékének fizetési számlán való terheléséhez szükséges adatokat.

2. A bankjegyvizsgáló gépek működésére vonatkozó részletes szabályok, valamint a pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és a 2.2.1. pontban foglalt táblázat vonatkozásában az egyéb gazdasági szereplő ehhez kapcsolódó teendői

2.1. Alkalmazott által működtetett gépek

2.1.1. Az alkalmazott által működtetett gépekre vonatkozó általános szabályok

Kategória	Osztály	Tulajdonságok	Teendők
A	Nem forintbankjegyként azonosított tárgy, hamisgyanús forintbankjegy vagy nem egyértelműen valódinak minősülő forintbankjegy	Nem forintbankjegyként azonosítja a bankjegyvizsgáló gép az adott tárgyat különösen az alábbi okok miatt: - nem forintbankjegy (pl. külföldi bankjegy, csekk), - forintbankjegyhez hasonló tárgy (pl. üres papír, kézzel rajzolt forintbankjegy, elválasztó kártya), - hibás kép vagy formátum, - nagy számfülek vagy hiányzó darabok, - feltöltési vagy szállítási hiba (pl. két forintbankjegy kerül be egyszerre). Hamisgyanúsaként vagy nem egyértelműen valódiként azonosítja a bankjegyvizsgáló gép a forintbankjegyet az alábbi okok miatt: - a kép és a formátum	A bankjegyvizsgáló gép által nem forintbankjegyként azonosított tárgy szemrevételezendő az alkalmazott által, és külön választandó a hamisgyanús forintbankjegyeiktől. Az alkalmazott által forintbankjegyként azonosított bankjegy legalább egy alkalommal a bankjegyvizsgáló géppel ismételt megvizsgálendő (amennyiben szükséges, a gyűrődések, hajtások, számfülek kisimítását vagy egyéb, a gépi felismerést elősegítő teendők elvégzését követően). A bankjegyvizsgáló gép által az ismételt vizsgálat(ok) során is ebbe a kategóriába sorolt valódi forintbankjegy kezelésére a 4. § (4) bekezdése az

		azonosított, de a valódiságot bizonyító egy vagy több elem hiányzik, vagy azok minősége egyértelműen a tolerancia-szinten kívülre esik, - a kép és a formátum azonosított, de minőségbeli, illetve toleranciaszintbeli eltérések miatt nem az összes valódiságot igazoló elem azonosított (többnyire sérült vagy szennyezett bankjegy).	irányadó, az összeg a számlatulajdonos részére jóváírandó. A bankjegyzvizsgáló gép által hamisgyanúsként vagy nem egyértelműen valódiként azonosított forintbankjegy a 15. § (3) bekezdése szerint megvizsgálendő, és az e vizsgálat alapján is hamisgyanús minősített forintbankjegy a forgalomból kivonandó, továbbá - a 15. § (3) bekezdése szerinti jegyzőkönyvvel, a felleléstől számított 20 munkanapon belül - átadandó vagy megküldendő az MNB-nek.
B1	Valódi és forgalomképes forintbankjegy	A bankjegyzvizsgáló gép által elvégzett valódiság- és forgalomképességi vizsgálat pozitív eredménnyel járt.	A forintbankjegy visszaforgatható, az összeg a számlatulajdonos részére jóváírandó.
B2	Valódi, de forgalomképtelen forintbankjegy	A bankjegyzvizsgáló gép által elvégzett valódiságvizsgálat pozitív, de a forgalomképességi vizsgálat negatív eredménnyel járt.	A forintbankjegy a forgalomból kivonandó, az MNB részére átadandó, az összeg a számlatulajdonos részére jóváírandó.

2.1.2. Az alkalmazott által működtetett egyes gépekre vonatkozó speciális rendelkezések

2.1.2.1. A kettő lerakóval felszerelt bankjegyzfeldolgozó és -válogató gépnek a valódiság- és forgalomképességi vizsgálatot ugyanazon áthaladáskor kell elvégeznie, és a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti B1 kategóriájú minden forintbankjegyet az egyik lerakóba, míg a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti A és B2 kategóriájú forintbankjegyeket egy különálló (második) - a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti B1 kategóriájú forintbankjegyekkel fizikailag semmiféle módon nem érintkező - lerakóba kell válogatnia. A gép második lerakójában található forintbankjegyeken a gépi ellenőrzést ismét le kell futtatni. A második áthaladás közben a gépnek a hamisgyanús forintbankjegyeket - külön lerakóba történő válogatással - el kell választania a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti B2 kategóriájú forintbankjegyeiktől.

2.1.2.2. A bankjegy-valódiságvizsgáló gépnek nem kell különbséget tennie a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti B1 és B2 kategóriájú forintbankjegyek között.

2.1.2.3. Az egy lerakóval felszerelt bankjegy-valódiságvizsgáló gépnek a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti A kategóriájú forintbankjegy észlelésekor a feldolgozást le kell állítania, és az említett kategóriába tartozó forintbankjegyet olyan helyzetben kell tartania, amely megakadályozza a fizikai érintkezést a valódinak minősített forintbankjegyekkel. A gépnek a valódiságvizsgálat eredményét a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti A kategóriájú minden egyes forintbankjegy tekintetében meg kell jelenítenie a kijelzőn. A gépnek a feldolgozás leállásakor ellenőriznie kell a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti A kategóriájú forintbankjegy jelenlétét, és a feldolgozás csak azt követően indulhat újra, ha a kezelő az említett kategóriájú forintbankjegyet fizikailag eltávolította. A kezelő a feldolgozási üzemmód minden egyes leállásakor legfeljebb egy darab, a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti A kategóriájú forintbankjegyhez férhet hozzá.

2.2. Ügyfél által kezelt gépek

2.2.1. Az ügyfél által kezelt gépekre vonatkozó általános szabályok

Kategória	Osztály	Tulajdonságok	Teendők

1	Nem forintbankjegyként azonosított tárgy	Nem forintbankjegyként azonosítja a bankjegyzsítő gép az adott tárgyat különösen az alábbi okok miatt: - nem forintbankjegy (pl. külföldi bankjegy), - forintbankjegyszerű tárgy (pl. kézzel rajzolt forintbankjegy, elválasztó kártya), - hibás kép és formátum, - nagy számfülek vagy hiányzó darabok, - feltöltési vagy szállítási hiba (pl. két forintbankjegy kerül beegyszerre).	A nem forintbankjegyként azonosított tárgy az ügyfélnek visszaadandó.
2	Hamisgyanús forintbankjegy	A kép és a formátum azonosított, de a valódiságot bizonyító egy vagy több elem hiányzik, vagy azok minősége egyértelműen a toleranciaszinten kívül esik.	A hamisgyanúsoként azonosított forintbankjegy a forgalomból kivonandó, a 15. § (2), illetve (3) bekezdése szerint valódiságvizsgálatra átadandó, illetve megvizsgálendő, és az e vizsgálat alapján is hamisgyanúsoként minősített forintbankjegy - a 15. § (2), illetve (3) bekezdése szerinti jegyzőkönyvvel, az ügyfél által kezelt gépbe való befizetéstől számított 20 munkanapon belül - átadandó vagy megküldendő az MNB-nek. Az összeg a számlatulajdonos részére nem írható jóvá.
3	Nem egyértelműen valódi forintbankjegy	A kép és a formátum azonosított, de nem az összes, valódiságot bizonyító elem azonosított minőségbeli, illetve toleranciaszintbeli eltérések miatt. Többnyire sérült vagy szennyezett forintbankjegy.	A nem egyértelműen valódioként azonosított forintbankjegy a forgalomból kivonandó, a 15. § (2), illetve (3) bekezdése szerint valódiságvizsgálatra átadandó, illetve megvizsgálendő, és az e vizsgálat alapján - valódinak minősített forintbankjegy kezelésére a 4. § (4) bekezdése irányadó - hamisgyanúsoként minősített forintbankjegy - a 15. § (2), illetve (3) bekezdése szerinti jegyzőkönyvvel, az ügyfél által kezelt gépbe való befizetéstől számított 20 munkanapon belül - átadandó vagy megküldendő az MNB-nek. Az összeg a számlatulajdonos

			részére jóváírható, a gép üzemeltetőjének üzleti döntése szerint (a befizetéskor azonnal vagy a valódiságvizsgálatot követően).
4a	Valódi és forgalomképes forintbankjegy	A bankjegyvizsgáló gép által elvégzett valódiság- és forgalomképességi vizsgálat pozitív eredménnyel járt.	A forintbankjegy visszaforgatásra felhasználható, az összeg a számlatulajdonos részére jóváírandó.
4b	Valódi, de forgalomképtelen forintbankjegy	A bankjegyvizsgáló gép által elvégzett valódiságvizsgálat pozitív, de a forgalomképességi vizsgálat negatív eredménnyel járt.	A forintbankjegy visszaforgatásra nem használható fel, az MNB részére átadandó, az összeg a számlatulajdonos részére jóváírandó.

2.2.2. Az ügyfél által kezelt egyes gépekre vonatkozó speciális rendelkezések

2.2.2.1. Amennyiben az ügyfél által kezelt gép nem képes a nem egyértelműen valódi forintbankjegyek fizikai elkülönítésére, az ilyen bankjegyeket a 2.2.1. pontban foglalt táblázat szerinti 2 vagy 4b kategóriába kell sorolni.

2.2.2.2. A bankjegybefizetésre alkalmas gépnek és a kombinált bankjegy be- és kifizető gépnek nem kell különbséget tennie a 2.2.1. pontban foglalt táblázat szerinti 4a és 4b kategóriába sorolt forintbankjegyek között.

3. melléklet a 19/2019. (V. 13.) MNB rendelethez

A bankjegyzvizsgáló gép MNB általi bevizsgálása és az MNB jegyzékbe való felvétele iránti igény bejelentése

1. Az igény bejelentőjére - gyártó, forgalmazó, üzemeltető* - vonatkozó adatok	Név:	
	Székhely:	
	Levelezési cím:	
	Elektronikus levélcím (e-mail):	
	Honlapcím:	
2. Az igény bejelentőjének kapcsolattartásra kijelölt képviselője adatai	Név:	
	Távközlési úton való elérhetőség (telefon-szám előhívószámmal együtt):	
	Elektronikus levélcím (e-mail):	
3. Ha az igény bejelentője nem azonos a gyártóval, akkor a gyártóra vonatkozó adatok	Név:	
	Székhely:	
	Levelezési cím:	
	Elektronikus levélcím (e-mail):	
	Honlapcím:	
4. A gyártó kapcsolattartásra kijelölt képviselőjének adatai	Név:	
	Távközlési úton való elérhetőség (telefon-szám előhívószámmal együtt):	
	Elektronikus levélcím (e-mail):	
5. A bevizsgálendő bankjegyzvizsgáló gép adatai	A gép funkciója**:	Alkalmazott által működtetett - bankjegyzfeldolgozó és -válogató gép - bankjegyz-valódiságvizsgáló gép - pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegyzfeldolgozó és -válogató gép - pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegyz-valódiságvizsgáló gép Ügyfél által kezelt - bankjegyzbefizetésre alkalmas gép - bankjegyz-visszaforgató gép - kombinált bankjegyz be- és kifizető gép - bankjegyz-kifizető gép
	A gép származási helye (ha nem EU-tagállam):	
	A gép típusa:	

	A hardver verziója:	
	A szoftver verziója:	

* aláhúzással jelölendő

** aláhúzással jelölendő a 2. melléklet 1. pontjában foglalt funkcióleírás alapján

Dátum: .....

.....
cégszerű aláírás

4. melléklet a 19/2019. (V. 13.) MNB rendelethez

A bankjegyek szakértői vizsgálatához kapcsolódó jegyzőkönyv tartalmi elemei

1. A jegyzőkönyvnek - a 2. pontban foglalt eltérésekkel - a következő adatokat kell tartalmaznia:

1.1. A szakértői vizsgálat kezdeményezésének oka¹:

a) hamisgyanús bankjegy,

b) olyan hiányos forintbankjegy, amelynél nem állapítható meg egyértelműen, hogy a felülete meghaladja-e az 50%-ot,

c) olyan hiányos forintbankjegy, amelynek felülete nem haladja meg az 50%-ot.

1.2. A szakértői vizsgálatra beküldött bankjegyre vonatkozó adatok:

a) a bankjegy adatai (valutanem, címlet, kibocsátás éve, darabszám, sorszám),

b) a bankjegy befizetőjének (birtokosának) adatai (természetes személynél: családi és utónév, lakcím, azonosító okmány megnevezése és száma; jogi személynél és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetnél: a jogi személy vagy a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet megnevezése, székhelye, a képviselőjében eljáró természetes személy jelen pont szerinti azonosító adatai),

c) a bankjegy fellelésének helye és időpontja,

d) a fellelés körülményeinek rövid ismertetése,

e) a befizető (birtokos) nyilatkozata a bankjegy eredetéről,

f) a befizető (birtokos) aláírása,

g) a jegyzőkönyvet felvevő pénzfeldolgozó vagy pénzforgalmazó székhelye,

h) a jegyzőkönyv felvételének helye, időpontja, kiállítóinak aláírása, valamint

i) a jegyzőkönyv sorszáma.

2. A jegyzőkönyv tartalmára vonatkozó különös rendelkezések

2.1. A pénzfeldolgozó a jegyzőkönyvet azzal az eltéréssel készíti el, hogy az 1.2. pont e) és f) alpontjában meghatározott adatokat nem tünteti fel, az 1.2. pont b) alpontjában meghatározott adatoknál a megbízójának, valamint a megbízó érintett telephelyének adatait, valamint - amennyiben a pénzfeldolgozó a szakértői vizsgálatra küldött bankjegyet olyan befizetési egységben lelte fel, amelyre vonatkozóan a tényleges befizető adatai a rendelkezésére állnak - a befizető adatait tünteti fel.

2.2. Amennyiben a bankjegy befizetője (birtokosa) az 1.2. pont szerinti adatok valamelyikét felhívás ellenére sem közli, ezt a körülményt a jegyzőkönyvben rögzíteni kell.

2.3. Az ügyfél által kezelt gépből származó hamisgyanús bankjegyre vonatkozóan a jegyzőkönyvet az 1.2. pont e) és f) alpontjában meghatározott adatok nélkül kell elkészíteni.

---

¹ A megfelelő ok aláhúzással jelölendő.

5. melléklet a 19/2019. (V. 13.) MNB rendelethez

A készpénzforgalmazás szempontjából kritikus hitelintézeti, illetve postai fiókok, ATM-ek, ügyfél által kezelt gépek listája

	A kritikus infrastruktúrális elem címe, illetve működési területe						Átlagos napi forint készpénzforgalom
	Irányítószám	Település	Utca	Házszám	Telefonszám*	Típus**	
1							
2							
[...]							

* Amennyiben releváns

** A kritikus infrastruktúrális elem típusa lehet: állandó vagy mobil fiók, állandó vagy mobil ATM, állandó vagy mobil ügyfél által kezelt gép. A mobil infrastruktúrális elemek esetében csak az ellátott település(ek) nevét és irányítószámát kell feltüntetni.